

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7 a §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta ja laiksi ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti muutettaviksi ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7 a §:ää ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a §:ää. Muutokset koskisivat säännöksiä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sijoittautumisoikeudesta Suomeen.

Esitetyt muutokset liittyvät Euroopan unionin laajentumiseen 1 päivänä toukokuuta 2004, jolloin unioniin liittyy kymmenen uutta jäsenvaltiota. Uusista jäsenvaltioista Virossa, Latviassa, Liettuassa, Unkarissa, Puolassa ja Slovakiassa ei sovelleta siirtymäaikana talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/19/EY vähimmäisvakuustasoa eikä sijoittajien korvausjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY vähimmäiskorvaustasoa. Siirtymäaikana muut jäsenvaltiot säilyttävät oikeuden estää palveluiden tarjoamisen edellä tarkoitussa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen pal-

veluntarjoajan toisessa jäsenvaltiossa olevasta sivuliikkeestä, jollei sivuliikkeen tarjoamaa talletusten vakuussuojaa tai sijoittajan korvaussuojaa täydennetä direktiivien edellyttämälle vähimmäistasolle.

Esityksen mukaan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen, jonka kotivaltiossa ei sovelleta direktiivien mukaista tallettajien vähimmäisvakuustasoa tai sijoittajien vähimmäiskorvaustasoa, Suomeen perustettavan sivukonttorin tai sivuliikkeen välityksellä ei saisi tarjota palveluja, jos sivukonttori tai sivuliike ei täydennä kotivaltionsa talletusten vakuussuojaa tai sijoittajien korvaussuojaa direktiivien mukaiselle vähimmäistasolle.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettuun lakiin teknisluonteista muutosta.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004. Osa ehdotetuista säännöksistä on tarkoitettu olemaan voimassa väliaikaisesti vuoden 2007 loppuun.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Euroopan unioniin liittyvien eräiden jäsenvaltioiden oikeus poiketa talletusten vakuusjärjestelmän vähimmäisvakuustasosta ja sijoittajien korvausjärjestelmän vähimmäiskorvaustasosta

Sopimus Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Helleenien tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Portugalin tasavallan, Suomen tasavallan, Ruotsin kuningaskunnan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan (Euroopan unionin jäsenvaltiot) ja Tsekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan välillä Tsekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisestä Euroopan unioniin, jäljempänä liittymissopimus, allekirjoitettiin Ateenassa 16 päivänä huhtikuuta 2003. Liittymissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan sopimus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004, jos kaikki ratifioimisasiakirjat on talletettu kyseiseen päivään mennessä.

Sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan liittymisehdot ovat sopimukseen liitettyssä asiakirjassa, jonka määräykset ovat erottamaton osa liittymissopimusta. Sopimukseen sisältyy asiakirja Tsekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu.

Asiakirjan 2 artiklan mukaan alkuperäisten sopimusten määräykset sekä toimielinten ja Euroopan keskuspankin ennen liittymistä antamien säädösten säännökset ja määräykset sitovat uusia jäsenvaltioita liittymispäivästä alkaen, ja niitä sovelletaan näissä valtioissa kyseisissä sopimuksissa ja tässä asiakirjassa määrätyn edellytyksin.

Asiakirja sisältää väliaikaiset määräykset, joihin sisältyvän 24 artiklan mukaan asiakirjan liitteissä V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII ja XIV lueteltuja toimenpiteitä sovelletaan uusien jäsenvaltioiden osalta kyseisissä liitteissä määrätyn edellytyksin. Kustakin uudesta jäsenvaltiosta on oma liitteensä.

Liittymisehtojen mukaan osassa uusista jäsenvaltioista ei siirtymäaikana sovelleta talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/19/EY, jäljempänä talletussuojadirektiivi, vähimmäisvakuustasoa tai sijoittajien korvausjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY, jäljempänä sijoittajansuojadirektiivi, vähimmäiskorvaustasoa.

Siirtymäaika koskee Viroa, Latviaa, Liettuaa, Unkaria, Puolaa ja Slovakiaa. Talletussuojan vähimmäistasoa ei sovelleta Virossa, Latviassa ja Liettuaassa 31 päivään joulukuuta 2007 saakka. Sijoittajien vähimmäiskorvaustasoa ei sovelleta Virossa, Latviassa, Liettuaassa, Unkarissa ja Puolassa 31 päivään joulukuuta 2007 saakka eikä Slovakiassa 31 päivään joulukuuta 2006 saakka. Kukin jäsenvaltio varmistaa, että sen järjestelmät tarjoavat liittymisehdoissa vahvistetun tason mukaisen talletusten turvan ja sijoittajien korvaussuojan ja että kummankin turvan taso nostetaan siirtymäaikana portaittain direktiivien edellyttämälle vähimmäistasolle. Kyseisten valtioiden talletusten turvan ja sijoittajien korvaussuojan taso on siirtymäaikana seuraava:

Viro varmistaa, että sen talletusten vakuusjärjestelmä tarjoaa vähintään 6 391 euron turvan 31 päivään joulukuuta 2005 asti ja vähintään 12 782 euron turvan 1 päivän tammikuuta 2006 ja 31 päivän joulukuuta 2007 vä-

lisenä aikana. Viro varmistaa, että sen sijoittajien korvausjärjestelmä tarjoaa vähintään 6 391 euron suojan 31 päivään joulukuuta 2005 asti ja vähintään 12 782 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2006 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana.

Latvia varmistaa, että sen talletusten vakuusjärjestelmä tarjoaa vähintään 10 000 euron turvan 31 päivään joulukuuta 2005 asti ja vähintään 15 000 euron turvan 1 päivän tammikuuta 2006 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana. Latvia varmistaa, että sen sijoittajien korvausjärjestelmä tarjoaa vähintään 10 000 euron suojan 31 päivään joulukuuta 2005 asti ja vähintään 15 000 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2006 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana.

Liettua varmistaa, että sen talletusten vakuusjärjestelmä tarjoaa vähintään 14 481 euron turvan 31 päivään joulukuuta 2006 asti ja vähintään 17 377 euron turvan 1 päivän tammikuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana. Liettua varmistaa, että sen sijoittajien korvausjärjestelmä tarjoaa vähintään 5 792 euron suojan 31 päivään joulukuuta 2005 asti ja vähintään 11 585 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2006 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana.

Unkari varmistaa, että sen sijoittajien korvausjärjestelmä tarjoaa vähintään 3 783 euron suojan 31 päivään joulukuuta 2004 asti ja vähintään 7 565 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2005 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana.

Puola varmistaa, että sen sijoittajien korvausjärjestelmä tarjoaa vähintään 7 000 euron suojan 31 päivään joulukuuta 2004 asti, vähintään 11 000 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2005 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisenä aikana, vähintään 15 000 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2006 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana ja vähintään 19 000 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2007 välisenä aikana.

Slovakia varmistaa, että sen sijoittajien korvausjärjestelmä tarjoaa vähintään 10 000 euron suojan 31 päivään joulukuuta 2004 asti ja vähintään 13 000 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2005 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisenä aikana ja vähintään 16 000 euron suojan 1 päivän tammikuuta 2006 ja

31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana.

Liittymisehtojen mukaan siirtymäaikana muut jäsenvaltiot säilyttävät oikeuden estää niiden alueelle perustetun virolaisen, latvialaisen tai liettualaisen luottolaitoksen sivukonttorin toiminnan, jollei kyseinen sivukonttori ole liittynyt tai kunnes se liittyy virallisesti tunnustettuun talletusten vakuusjärjestelmään kyseisen jäsenvaltion alueella luottolaitoksen kotivaltion vakuustason ja talletussuojadirektiivin edellyttämän vähimmäistason välisen eron kattamiseksi. Samoin muilla jäsenvaltioilla on oikeus estää niiden alueelle perustetun edellä mainitusta uudesta jäsenvaltiosta olevan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminta, jollei kyseinen sivuliike ole liittynyt tai kunnes se liittyy virallisesti tunnustettuun sijoittajien korvausjärjestelmään kyseisen jäsenvaltion alueella sijoituspalveluyrityksen kotivaltion korvaustason ja sijoittajansuojadirektiivin edellyttämän vähimmäistason välisen eron kattamiseksi.

Viroa koskevien erityisten liittymisehtojen mukaan vaatimus, jonka mukaan muussa jäsenvaltiossa toimivan virolaisen luottolaitoksen sivukonttorin tai sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen on tarjottava direktiivissä tarkoitettu vähimmäisvakuustaso ja vähimmäiskorvaustaso, voidaan kattaa myös Viron talletusten vakuusjärjestelmän ja sijoittajien korvausjärjestelmän kautta.

1.2. Talletussuojadirektiivin vähimmäistaso ja talletussuoja Suomessa

Vuonna 1994 annetun talletussuojadirektiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan saman tallettajan talletukset korvataan yhteensä 20 000 euroon asti, jos talletuksia ei kyetä maksamaan takaisin. Artiklan 3 kohdan mukaan ei ole estettä sellaisten säännösten antamiselle tai jatkamiselle, jotka turvaavat talletukset paremmin tai täydellisemmin. Vakuusmäärän on kuitenkin oltava vähintään 90 prosenttia kaikista talletuksista siinä määrin kuin maksettava vakuus ei ylitä 20 000 euroa. Jäsenvaltiot voivat säätää, että vakuus ei koske joko lainkaan tai täysimääräisesti tiettyjä tallettajia tai talletuksia. Edellä tarkoitettuja rajoja sovelletaan samaan luottolaitokseen tehtyihin talletuksiin, riippumatta talletusten määrästä, valuutasta ja sijainnista yhteisössä. Direktiiv-

vin edellyttämä talletusten vakuussuoja ei ole voinut olla alle 20 000 euroa enää vuoden 1999 jälkeen.

Tallettajien saamisten suojaa koskevat säännökset sisältyvät luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993), jäljempänä luottolaitoslaki, 6 a lukuun. Lain 65 §:n mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon talletuspankkien tallettajien saamisten turvaamiseksi. Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 25 000 euron määrään saakka (65 j §). Talletussuojan piiriin kuuluvat yleisön talletukset. Talletussuoja rahoitetaan ensisijaisesti talletussuojarahaston jäseniltä vuosittain perittävin kannatusmaksuin.

1.3. Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen oikeudesta perustaa sivukonttori Suomeen

Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/1993) 3 §:n mukaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos voi perustaa sivukonttorin tai muutoin tarjota Suomessa luottolaitoslain 2 b §:ssä tarkoitettuja palveluja, jotka sisältyvät sen toimilupaan. Ennen kuin luottolaitos voi perustaa sivukonttorin Suomeen, on luottolaitoksen kotivaltion valvontaviranomaisen toimitettava asiasta ilmoitus Rahoitustarkastukselle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi muun ohella vakuusjärjestelmä, joka suojaa sivukonttorin tallettajien saamia, sekä sen kattavuus (5 §).

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa edellä mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta luotto- tai rahoituslaitokselle sivukonttorin valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset. Sivukonttori voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa, kun luotto- tai rahoituslaitos on saanut edellä mainitun ilmoituksen tai kun edellä mainitulle ilmoitukselle säädetty määräaika on päättynyt (6 §).

Luottolaitoslaissa säädetään sivukonttorin mahdollisesta lisäsuojasta (7 a §). Ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukont-

tori voi kuulua luottolaitoslaissa tarkoitettuun talletussuojarahastoon täydentääkseen kotivaltionsa mukaista tallettajien saamisten suojaa, jos sivukonttori ottaa vastaan talletuksia yleisöltä ja sen kotivaltion suojaa ei voida pitää yhtä riittävänä kuin luottolaitoslain mukaista talletussuojarahaston antamaa suojaa. Tällöin luottolaitoksen on haettava talletussuojarahastolta jäsenyyttä Suomessa olevalle sivukonttorilleen. Hakemuksessa on oltava riittävät tiedot luottolaitoksesta ja sen kotivaltion suojajärjestelmästä. Talletussuojarahaston on pyydettävä hakemuksesta Suomen Pankin ja Rahoitustarkastuksen lausunto. Talletussuojarahasto voi hylätä hakemuksen, jos luottolaitoksen kotivaltion suojaa on pidettävä riittävänä. Talletussuojarahaston hakemukseen antamassa päätöksessä on määrättävä siitä, mitä tallettajan saamia ja mihin määrään Suomessa oleva talletussuojarahasto korvaa ja mikä on luottolaitoksen maksettavaksi tuleva liittymismaksu. Laissa säädetään lisäksi talletussuojarahaston maksuvelvollisuuden alkamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

Liittymissopimuksen voimaantulopäivästä lukien edellä mainittuja säännöksiä sovelletaan uudessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen sivukonttorin perustamiseen ja toiminnan aloittamiseen Suomessa. Luottolaitos voi perustaa Suomeen sivukonttorin ilmoitusmenettelyn kautta ja tarjota täällä palvelua. Sivukonttorin asiakkaat Suomessa kuuluvat luottolaitoksen kotivaltion talletussuojajärjestelmän piiriin. Sivukonttorin välityksellä palveluja tarjoava luottolaitos, jonka kotivaltiossa ei sovelleta liittymisehtojen mukaan direktiivin mukaista vähimmäisvakuustasoa, ei kuitenkaan olisi velvollinen voimassa olevan lain mukaan täydentämään sivukonttorin tarjoamaa talletusten vakuussuojaa direktiivin edellyttämälle vähimmäistasolle. Siirtymäaikana sivukonttorin asiakkaiden talletussuoja rajoittuisi edellä mainittuihin liittymissopimuksessa mainittuihin enimmäismääriin.

Virolla, Latviassa ja Liettualla on vuoden 2008 alkuun ulottuva siirtymäaika talletussuojadirektiivin mukaisen tallettajien saamisten suojan vähimmäistason saavuttamiselle.

1.4. Sijoittajansuojadirektiivin vähimmäistaso ja sijoittajien korvaussuoja Suomessa

Sijoittajansuojadirektiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan sijoittajia koskevan korvausjärjestelmän on katettava saatavat, jotka aiheutuvat siitä, että sijoituspalveluyritys ei pysty maksamaan sijoittajille takaisin varoja, jotka se on sijoittajille velkaa tai jotka kuuluvat sijoittajille ja joita säilytetään niiden lukuun sijoitustoimien yhteydessä, tai jotka aiheutuvat siitä, että sijoituspalveluyritys ei pysty palauttamaan sijoittajille niille kuuluvia ja niiden lukuun sijoitustoimien yhteydessä säilytettäviä, hallinnoitavia tai hoidettavia rahoitusmarkkinavälineitä. Jäsenvaltioiden on 4 artiklan mukaan huolehdittava siitä, että järjestelmässä määrättävä kate ei ole pienempi kuin 20 000 euroa sijoittajaa kohti katettavien saatavien osalta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että järjestelmä ei koske tiettyjä sijoittajia joko lainkaan tai täysimääräisesti.

Sijoittajansuojadirektiivi pantiin täytäntöön 1 päivänä tammikuuta 1998 voimaan tulleella lailla sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta (518/1998), jolla lakiin sijoituspalveluyrityksistä (579/1996) lisättiin sijoittajien korvausrahosta koskevat säännökset. Sijoittajien korvausrahosta turvataan piensijoittajien saamiset sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen maksukyvyttömyystilanteessa.

Korvausrahoston varoista suoritetaan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä tai sen tarjoamien sijoituskohteiden säilytys- ja hoitopalvelujen yhteydessä olevat sijoittajien saamiset. Jos sijoituspalveluyrityksellä on oikeus vastaanottaa sijoituspalvelun yhteydessä asiakkaalta takaisinmaksettavia varoja tilille, kuuluvat palvelun yhteydessä olevat varat rahaston varoista korvattaviin saamiin. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahostosuoja vastaa sijoittajansuojadirektiivin edellyttämää vähimmäiskorvaustasoa.

Eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys laeiksi sijoitusrahastolain sekä eräiden

siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 110/2003 vp), jonka mukaan myös rahastoyhtiöt voisivat jatkossa tarjota sijoituspalvelua. Sijoituspalvelua tarjoavien rahastoyhtiöiden olisi liityttävä korvausrahostoon.

1.5. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta perustaa sivuliike Suomeen

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) mukaan ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa Suomeen kiinteän toimipaikan eli sivuliikkeen, josta se voi tarjota sen toimilupaansa sisältyviä sijoituspalveluja. Sijoituspalveluyritys, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa voi perustaa sivuliikkeen Suomeen sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaava valvontaviranomainen on toimittanut Rahoitustarkastukselle sivuliikkeen perustamista koskevan ilmoituksen. Ilmoituksessa on oltava tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta, vastuuhenkilöistä ja toimipaikasta sekä muista tarpeellisista seikoista (4 §).

Sivuliike voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Rahoitustarkastus on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Rahoitustarkastuksen on mainitun ajan kuluessa annettava tarpeelliseksi katsomansa määräykset sivuliikkeen valvontaa koskevasta tietojenantovelvollisuudesta ja asetettava yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot sivuliikkeen toiminnan harjoittamiselle (4 §).

Lain 4 a §:ssä on säännökset ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen mahdollisuudesta hakea Suomessa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetun sijoittajien korvausrahoston jäsenyyttä täydentääkseen kotivaltionsa mukaista sijoittajien saamisten suoja, jos sen kotivaltion suoja ei ole yhtä riittävä kuin Suomen lain mukainen korvausrahostosuoja. Korvausrahoston jäsenyyden edellytyksenä on, että kotivaltion suoja ei pidetä riittävänä verrattuna suomalaisen korvausrahoston suojaan. Hakemuk-

nessa on oltava riittävät tiedot ulkomaisesta sijoituspalvelu yrityksistä ja sen kotivaltion suojajärjestelmästä. Korvausrahan on pyydettävä hakemuksesta Rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahoisto voi hylätä hakemuksen, jos ulkomaisen sijoituspalvelu yrityksen kotivaltion suojaa voidaan pitää riittävänä ja Rahoitustarkastus antaa siihen suostumuksensa. Laissa säädetään korvausrahan velvollisuudesta määrätä siitä, mitä sijoittajan saamia ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahoisto korvaa ja mikä on sijoituspalvelu yrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu sekä korvaustilanteesta noudatettavista menettelyistä.

Liittymissopimuksen voimaantulopäivästä lukien uudessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut sijoituspalvelu yritys voi ilmoitusmenettelyn kautta perustaa Suomeen sivuliikkeen ja tarjota täällä palvelua. Sivuliikkeen asiakkaat kuuluvat sijoituspalvelu yrityksen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmän piiriin. Liittymissopimuksen ehtojen mukaan Virolla, Latviassa, Liettuassa, Unkarilla ja Puolalla on vuoden 2008 sekä Slovakiassa vuoden 2007 alkuun ulottuva siirtymäaika sijoittajansuojadirektiivin mukaisen sijoittajien korvaussuojan vähimmäistason saavuttamiselle. Suomessa toimivan sivuliikkeen asiakaina olevien sijoittajien korvaussuoja rajoituisi siirtymäaikana liittymissopimuksessa mainittuihin enimmäismääriin.

Voimassa oleva laki ei velvoita sijoituspalvelu yritystä, jonka kotivaltiossa liittymisehtojen mukaan ei sovelleta direktiivin mukaisesta vähimmäiskorvaustasoa, hakemaan Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle korvausrahan jäsenyyttä kotivaltionsa järjestelmän mukaisen korvaussuojan ja direktiivin vähimmäiskorvaustason välisen eron kattamiseksi.

Suomessa on tällä hetkellä 21 ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoria ja kaksi ulkomaisen sijoituspalvelu yrityksen sivuliikettä. Toimijat ovat pääasiassa Ruotsista ja eräistä muista Euroopan unionin nykyisistä jäsenvaltioista.

1.6. Keskeiset ehdotukset

Laajentumisneuvotteluissa Suomi piti van-

hoista jäsenvaltioista ja uusista jäsenvaltioista tulevien palveluntarjoajien yhdenvertaisen kohtelun sekä palveluntarjoajiin kohdistuvan tallettajien ja sijoittajien luottamuksen ylläpitämisen vuoksi tärkeänä, että sivukonttorista tai sivuliikkeestä tapahtuvan palvelun tarjoamisen edellytyksenä tulee olla direktiivien mukaisen vähimmäistason soveltaminen sivukonttorin tai sivuliikkeen sijaintivaltiossa. Laajentumisneuvotteluissa katsottiin, että Suomessa tallettajille ja sijoittajille olisi varmistettava yhdenmukainen vähimmäissuoja riippumatta palveluntarjoajasta ja sen kotivaltion oikeudesta poiketa talletussuojan tai korvaussuojan vähimmäistasosta.

Esityksen tarkoituksena on turvata ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivukonttorien tallettajien ja sijoituspalvelu yritysten sivuliikkeiden sijoittajien direktiivien mukainen vähimmäisturva siitä riippumatta, missä jäsenvaltiossa luottolaitos tai sijoituspalvelu yritys on saanut toimilupansa. Esityksellä pyritään myös varmistamaan palveluntarjoajien tasavertainen kilpailuasema. Tämä tapahtuisi estämällä sellaisen luottolaitoksen ja sijoituspalvelu yrityksen, jonka kotivaltiossa ei liittymissopimuksen ehtojen mukaan sovelleta direktiivien mukaista vähimmäissuojan tasoa, palvelun tarjoaminen Suomessa sivukonttorin tai sivuliikkeen välityksellä, jollei kyseinen sivukonttori tai sivuliike liity Suomessa talletussuojarahastoon tai sijoittajien korvausrahoistoon kotivaltionsa suojan ja direktiivin vähimmäistason välisen eron kattamiseksi. Vaatimus suojan täydentämisestä direktiivin edellyttämälle vähimmäistasolle olisi voimassa liittymissopimuksessa määrätyn siirtymäajan, jonka kuluessa uusien jäsenvaltioiden on saatettava talletus- ja korvaussuojansa direktiivien vähimmäistasolle.

Edellä esitetyistä syistä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jossa säädettäisiin ulkomaisen luottolaitoksen Suomeen perustettavan sivukonttorin tallettajien saamisen suojan täydentämisestä talletussuojadirektiivin edellyttämälle vähimmäistasolle. Säännös koskisi luottolaitosta, jonka kotivaltiossa liittymissopimuksen mukaan ei siirtymäaikana sovelleta talletussuojadirektiivin vähimmäisvakuustasoa.

Edellä tarkoitetun luottolaitoksen olisi haettava sivukonttorilleen talletussuojarahaston jäsenyyttä kotivaltionsa korvaustason ja direktiivin vähimmäisvakuustason välisen eron kattamiseksi. Velvoite koskisi kyseisen valtion luottolaitoksia liittymissopimuksessa mainitun siirtymäajan. Jäsenyyden hakemiseen ja jäsenyydestä johtuviin luottolaitoksen ja talletussuojarahaston velvoitteisiin sovellettaisiin vastaavasti, mitä pykälän 2—6 momentissa on säädetty. Jäsenyys talletussuojarahastossa olisi määräaikainen. Suojan täydentämistä koskevan lisäyksen vuoksi pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti. Lisäksi ehdotetaan, että pykälän 1 momentissa oleva markkamäärä muutettaisiin euromääräksi.

Edellä mainittua vastaavasti ehdotetaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a §:ään lisättäväksi uusi 7 momentti, jossa säädettäisiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomeen perustettavan sivuliikkeen sijoittajien korvaussuojan täydentämisestä sijoittajansuojadirektiivin edellyttämälle vähimmäistasolle. Säännös koskisi sijoituspalveluyritystä, jonka kotivaltiossa liittymissopimuksen mukaan ei sovelleta sijoittajansuojadirektiivin vähimmäiskorvaustasoa. Edellä tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen olisi haettava sivuliikkeelleen korvausrahan jäsenyyttä kotivaltionsa korvaustason ja sijoittajansuojadirektiivin vähimmäiskorvaustason välisen eron kattamiseksi. Velvoite koskisi kyseisen valtion sijoituspalveluyrityksiä liittymissopimuksessa mainitun siirtymäajan. Jäsenyyden hakemiseen ja jäsenyydestä johtuviin sijoituspalveluyrityksen ja korvausrahan velvoitteisiin sovellettaisiin vastaavasti, mitä pykälän 2—6 momentissa on säädetty. Suojan täydentämistä koskevan lisäyksen vuoksi pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti.

Liittymisehtojen mukaan Virossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen talletussuojaa ja korvaussuojaa voidaan täydentää myös Viron vakuusjärjestelmän ja korvausjärjestelmän kautta. Tämän vuoksi ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7 a §:n 7 momentissa ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa

annetun lain 4 a §:n 7 momentissa säädettäisiin siitä, että puuttuva erotus voitaisiin katkaista myös palveluntarjoajan kotivaltion talletusten vakuusjärjestelmän ja korvausjärjestelmän kautta. Säännöstä olisi mahdollista soveltaa vain virolaisiin luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin. Selvitys kotivaltion järjestelmän kautta katettavasta suojasta olisi esitettävä sivukonttorin tai sivuliikkeen perustamisesta Rahoitustarkastukselle tehtävän ilmoituksen yhteydessä. Jos puuttuvaa suojaa ei katettaisi Viron järjestelmistä, Suomeen perustettavan sivukonttorin tai sivuliikkeen olisi liityttävä talletussuojarahastoon tai korvausrahaan suojan täydentämiseksi.

2. Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla säännöksillä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä turvataisiin tallettajille ja sijoittajille Suomessa direktiivin mukainen talletusten vähimmäisvakuustaso ja sijoittajien vähimmäiskorvaustaso liittymissopimuksen mukaisina siirtymäaikoina riippumatta siitä, että palveluntarjoajan kotivaltiossa ei sovelleta direktiivien mukaista vähimmäistasoa. Esitys vahvistaisi palveluntarjoajien tasavertaista kilpailuasemaa ja turvaisi unionin alueella saavutetun yhdenmukaisen vähimmäissuojatason tallettajille ja sijoittajille. Rahoitustarkastukselle aiheutuisi jonkin verran lisätyötä sivukonttoreiden ja sivuliikkeiden perustamista koskevien ilmoitusten ja ilmoituksessa annettavien suojajärjestelmiä koskevien tietojen tarkistamisen vuoksi sekä talletussuojarahastolle ja sijoittajien korvausrahaan mahdollisen talletus- tai korvaussuojan täydentämisen vuoksi. Lisätyön määrä olisi riippuvainen Suomeen mahdollisesti perustettavien sivukonttoreiden ja sivuliikkeiden määrästä. Mahdollisten tulossa olevien toimijoiden määrää on vaikea arvioida. Kysymys olisi todennäköisesti korkeintaan muutamasta toimijasta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä. Ehdotuksesta pyydettiin lausunto oikeusministeriöltä, Suomen Pankilta, Rahoitustarkastukselta, Suomen Pank-

kiyhdistys ry:ltä, Arvopaperivälittäjien yhdistys ry:ltä, Talletussuojarahastolta ja Sijoittajien korvausrahastolta. Oikeusministeriöllä ei ollut asiasta lausuttavaa oman toimialansa kannalta. Muilla lausunnonantajilla ei ollut huomautettavaa ehdotuksesta. Suomen Pankki, Talletussuojarahasto ja Sijoittajien korvausrahasto pitivät ehdotettuja lainmuutoksia kannatettavina.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004. Osa ehdotetuista ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7a §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain säännöksistä ja laki ulkomaisen sijoitus-

tuspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4a §:n väliaikaisesta muuttamisesta olisivat voimassa liittymissopimuksessa poikkeusten soveltamiselle varatun siirtymäajan loppuun eli 31 päivään joulukuuta 2007 saakka. Koska Slovakiassa on muita uusia jäsenvaltioita lyhyempi siirtymäaika, lakia ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta sovellettaisiin Slovakiassa toimiluvan saaneeseen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaan sivuliikkeenä vain 31 päivään joulukuuta 2006.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset.

Lakiehdotukset

1.

Laki

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7 a §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 7 a §:n 1 momentti sekä *väliaikaisesti* 7 a §:n otsikko, sellaisina kuin ne ovat laissa 1230/1997, ja

lisätään 7 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1230/1997, *väliaikaisesti* uusi 7 momentti, seuraavasti:

7 a §

Sivukonttorin lisäsuoja ja suojan täydentäminen

Luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori voi kuulua Suomessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitettuun talletussuojarahastoon täydentääkseen kotivaltionsa mukaista tallettajien saamisten suojaa, jos sivukonttori ottaa vastaan talletuksia yleisöltä ja sen kotivaltion suojaa ei voida pitää yhtä riittävänä kuin edellä mainitun lain mukaista talletussuojarahaston antamaa suojaa. Ulkomaisen luottolaitoksen kotivaltion suojan ja talletussuojarahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään 25 000 euroa. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään korvauksen enimmäismäärästä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 65 j §:n 3 momentissa tarkoitettut varat korvataan täysimääräisesti.

perusteella sovelleta talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/19/EY edellyttämää tallettajien saamisten suojan vähimmäistasoa, on kyseisessä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen haettava Suomeen perustettavalle sivukonttorille talletussuojarahaston jäsenyyttä kotivaltionsa tallettajien saamisten suojan tason ja direktiivin edellyttämän vähimmäiskorvaustason välisen eron kattamiseksi. Jäsenyyden hakemiseen ja jäsenyydestä johtuviin velvoitteisiin sovelletaan, mitä 2-6 momentissa on säädetty. Jäsenyyttä ei tarvitse hakea, jos liittymissopimuksen ehtojen mukaisesti direktiivin mukainen tallettajien saamisten suojan vähimmäistaso katetaan luottolaitoksen kotivaltion talletusten vakuusjärjestelmän kautta ja tätä koskeva selvitys sisältyy 5 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004.

Lain 7 a §:n otsikko ja 7 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2007.

Jos luottolaitoksen kotivaltiossa ei liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen

2.

Laki**ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 4 a §:n otsikko, sellaisena kuin se on laissa 519/1998, ja

lisätään 4 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 519/1998, *wäliaikaisesti* uusi 7 momentti, seuraavasti:

4 a §

Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen

 Jos sijoituspalveluyrityksen kotivaltiossa ei liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen perusteella sovelleta sijoittajien korvausjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY edellyttämää vähimmäiskorvaustasoa, on kyseisessä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen haettava Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle sijoittajien korvausrahaston jäsenyyttä kotivaltionsa sijoittajien korvausjärjestelmän korvaustason ja direktiivin edellyttämän vähimmäiskorvausta-

son välisen eron kattamiseksi. Jäsenyyden hakemiseen ja jäsenyydestä johtuviin velvoiteteisiin sovelletaan, mitä 2—6 momentissa on säädetty. Jäsenyyttä ei tarvitse hakea, jos liittymissopimuksen ehtojen mukaisesti direktiivin mukainen vähimmäiskorvaustaso kateetaan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmän kautta ja tätä koskeva selvitys sisältyy 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2007. Lakia sovelletaan Slovakian tasavallassa toimiluvan saaneeseen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaan sivuliikkeen 31 päivään joulukuuta 2006.

Helsingissä 2 päivänä huhtikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Widenroos*

1.

Laki**ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 7 a §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 7 a §:n 1 momentti sekä *väliaikaisesti* 7 a §:n otsikko, sellaisina kuin ne ovat laissa 1230/1997, ja

lisätään 7 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1230/1997, *väliaikaisesti* uusi 7 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 a §

Sivukonttorin lisäsuoja

Luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori voi kuulua Suomessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitettuun talletussuojarahastoon täydentääkseen kotivaltionsa mukaista tallettajien saamisten suojaa, jos sivukonttori ottaa vastaan talletuksia yleisöltä ja sen kotivaltion suojaa ei voida pitää yhtä riittävänä kuin edellä mainitun lain mukaista talletussuojarahaston antamaa suojaa. Ulkomaisen luottolaitoksen kotivaltion suojan ja talletussuojarahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään 150 000 markkaa. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään korvauksen enimmäismäärästä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 65 j §:n 3 momentissa tarkoitetut varat korvataan täysimääräisesti.

Ehdotus

7 a §

Sivukonttorin lisäsuoja ja suojan täydentäminen

Luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori voi kuulua Suomessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitettuun talletussuojarahastoon täydentääkseen kotivaltionsa mukaista tallettajien saamisten suojaa, jos sivukonttori ottaa vastaan talletuksia yleisöltä ja sen kotivaltion suojaa ei voida pitää yhtä riittävänä kuin edellä mainitun lain mukaista talletussuojarahaston antamaa suojaa. Ulkomaisen luottolaitoksen kotivaltion suojan ja talletussuojarahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään 25 000 euroa. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään korvauksen enimmäismäärästä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 65 j §:n 3 momentissa tarkoitetut varat korvataan täysimääräisesti.

Jos luottolaitoksen kotivaltiossa ei liittyemisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen perusteella sovelleta talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/19/EY edellyttämää tallettajien saamisten suojan vä-

himmäistasa, on kyseisessä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen haettava Suomeen perustettavalle sivukonttorille talletussuojarahaston jäsenyyttä kotivaltionsa tallettajien saamisten suojan tason ja direktiivin edellyttämän vähimmäiskorvaustason välisen eron kattamiseksi. Jäsenyyden hakemiseen ja jäsenyydestä johtuviin velvoitisiin sovelletaan, mitä 2—6 momentissa on säädetty. Jäsenyyttä ei tarvitse hakea, jos liittymissopimuksen ehtojen mukaisesti direktiivin mukainen tallettajien saamisten suojan vähimmäistaso katetaan luottolaitoksen kotivaltion talletusten vakuusjärjestelmän kautta ja tätä koskeva selvitys sisältyy 5 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004.

Lain 7 a §:n otsikko ja 7 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2007.

2.

Laki

ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 4 a §:n otsikko, sellaisena kuin se on laissa 519/1998, ja

lisätään 4 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 519/1998, väliaikaisesti uusi 7 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 a §

Sivuliikkeen lisäsuoja

Sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen

Jos sijoituspalveluyrityksen kotivaltiossa ei liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen perusteella sovelleta sijoittajien korvausjärjestelmistä annetun Euroopan

parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY edellyttämää vähimmäiskorvaustasoa, on kyseisessä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen haettava Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle sijoittajien korvausrahaston jäsenyyttä kotivaltionsa sijoittajien korvausjärjestelmän korvaustason ja direktiivin edellyttämän vähimmäiskorvaustason välisen eron kattamiseksi. Jäsenyyden hakemiseen ja jäsenyydestä johduttuihin velvoitteisiin sovelletaan, mitä 2—6 momentissa on säädetty. Jäsenyyttä ei tarvitse hakea, jos liittymissopimuksen ehtojen mukaisesti direktiivin mukainen vähimmäiskorvaustaso katetaan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmän kautta ja tätä koskeva selvitys sisältyy 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2007. Lakia sovelletaan Slovakian tasavallassa toimiluvan saaneeseen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaan sivuliikkeeseen 31 päivään joulukuuta 2006.
